

PROXECTO LECTOR DE CENTRO

ÍNDICE

1. XUSTIFICACIÓN

2. MARCO LEGAL

3. ANÁLISE DA SITUACIÓN DA LECTURA E DA ESCRITURA NO CENTRO.

4.OBXECTIVOS

5. ORGANIZACIÓN PARA O DESENVOLVEMENTO DO PLAN LECTOR

5.1 A nivel do colexio

5.2 A nivel de aula

5.3 A nivel de familias

5.4 A nivel do alumnado

5.5 A nivel do equipo directivo e Consello Escolar

5.6 A nivel do equipo da biblioteca

6. INTERVENCÍONS QUE COMPRE SINTETIZAR

6.1 Estratexias metodolóxicas

6.2 Actividades

6.3 Recursos

7. CRITERIOS E PROCEDEMENTOS DE AVALIACIÓN

1. XUSTIFICACIÓN

O proxecto lector de centro supón un esforzo de sistematización da ensinanza da lectura. A súa finalidade consistirá en lograr que os alumnos sexan lectores competentes, é dicir que sexan capaces de ler con rapidez e precisión, que desenvolvan a habilidade para comprender, reflexionar e interatuar con textos e que se atopen motivados cara a lectura polo mero pracer ou porque a recoñecen como un medio para a aprendizaxe.

Na sociedade actual, caracterizada como sociedade da información e do coñecemento, a lectura cobra maior relevancia e valor ao incorporarse o texto escrito a outros usos, medios e recursos, a través dos medios de comunicación de masas e das novas tecnoloxías da información e da comunicación oral.

A aprendizaxe da lectura, entendida como un proceso interpretativo complexo, non pode quedar restrinxido aos primeiros niveis da escolaridade nin reducirse ás habilidades de codificación e decodificación. Trátase dun proceso continuo que comeza antes da escolarización grazas ao coñecemento que do texto escrito constrúe calquera neno ou nena a través das súas vivencias e da súa experiencia social, continúa ao longo do período escolar e esténdese á totalidade da vida.

O proceso de aprendizaxe das habilidades lectoras transcende calquera área de coñecemento, xa que se integra en todas e cada unha delas, supera os límites da ensinanza regrada e require a contribución dun contexto familiar e sociocultural axeitado.

A lectura constitúe unha actividade clave na educación do alumnado por ser un instrumento de aprendizaxe cuxo dominio permite unha formación integral que contribuirá ao pleno desenvolvemento da súa personalidade. Polo tanto é necesario introducir accións na aplicación dos currículos das áreas e materias de todas as etapas educativas para potenciar a mellora da competencia lectora e o desenvolvemento do hábito lector do alumnado capacitándoo, deste xeito, para seguir con aproveitamento ensinanzas posteriores.

2. MARCO LEGAL

O proxecto lector de Centro do CEIP de Fonte Escura ten como punto de partida os seguintes documentos:

- Lei Orgánica 8/2013, de 9 de decembro, para a mellora da calidade educativa.

“Sen prexuízo do seu tratamento específico nalgunhas áreas , a comprensión lectora, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, as tecnoloxías da información e a comunicación e a educación en valores traballaranse en todas as áreas”.

- O Decreto 130/2007, do 28 de xuño, polo que se establece o currículo da educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia (DOG do 9 de xullo), no seu artigo 6.4, establece que:

“ Coa finalidade de fomentar o hábito da lectura, os centros elaborarán e aplicarán un proxecto lector que se axustará ás liñas básicas que se publican neste decreto, asegurándose como mínimo media hora diaria”

No anexo IV engádese ademais que “os centros educativos deberán elaborar e incluír nos seus proxectos educativos de centro, proxectos lectores que integren todas as actuacións do centro destinadas ao fomento da lectura e da escritura e á adquisición das competencias básicas.

Ademais destes fundamentos legais partiremos da análise da situación da lectura no centro, baseada en :

- a observación de actividades relacionadas coa lectura desenvolvidas no centro.
- a remodelación do modelo de Biblioteca Escolar –remodelación iniciada no curso 2017/2018.
- a actualización e ampliación dos fondos bibliotecarios.
- a validez e utilidade das propostas levadas a cabo ata agora.

3. ANÁLISE DA SITUACIÓN DA LECTURA E DA ESCRITURA NO CENTRO

Analizando os resultados obtidos no traballo diario na aula e dadas as dificultades detectadas, evidénciase a necesidade de fixar un modelo que favoreza e potencie o hábito lector dos nosos alumnos e alumnas. Chegar ao fondo do problema faise difícil debido á diversidade de alumnado que temos no CEIP de Fonte Escura. Atopamos así os seguintes problemas:

1. Teñen adquiridas as habilidades mecánicas, pero o problema parece concretarse na dificultade de comprender o que len.
2. Cústalles organizar a información transmitida polo texto. Esta dificultade de comprensión parece estar no fondo dun problema máis xeneralizado de "fracaso escolar".
3. Tamén temos alumnos,-as que, ben por procedencia social, ou por falta de traballo, atopan difícil manexar o vocabulario necesario para entender o sentido xeral ou concreto dos textos presentados.

A deficiencia da adquisición da suma total ou parcial dos aspectos resaltados xeran unha situación de baixa motivación que moitas veces resulta case imposible superar. O principal problema co que nos atopamos está na falta de estímulos positivos que reforcen o gusto pola lectura. Ler como acto lúdico, divertido e enriquecedor non está de moda, xa que o esforzo que hai que realizar para enfrontarse ás páxinas dun libro, os obstáculos que hai que vencer (técnica lectora, comprensión, vocabulario, motivación) non compensan.

Da reflexión conxunta extraemos as seguintes conclusións:

- En ocasións non existe continuidade na maneira de traballar a lectura entre un curso/etapa e o/as seguintes.
- Existen, en moitos casos, contradicións entre o enfoque co que se traballa a lectura nun aula e co que se traballa na outra, contribuindo, desta forma, a resultados moi dispares.
- Na práctica educativa detéctanse a miúdo enfoques que xa non resultan tan axeitados para o ensino da lectura porque non son coherentes con

aquilo que se persegue e, polo tanto, non conducen ao desenvolvemento das competencias.

- Falta en moitas aulas unha maneira planificada e ben organizada de traballar sobre unha maior diversidade de tipos de textos, xéneros discursivos e/ou situacións comunicativas nas que sexa necesario utilizar o texto escrito, ben como lectores ou ben como escritores.
- Existe unha falta de traballo coas novas tecnoloxías como recurso motivador para o fomento da lectura e da escritura.
- Dada a diversidade de alumnado no noso centro, existe unha deficiencia adaptativa en canto a recursos para a lectura e escritura.

4. OBXECTIVOS

- Potenciar a comprensión lectora, a expresión oral e escrita en todas as áreas do currículo e en distintos formatos.
- Fomentar no alumnado o gusto pola lectura, como fonte de información, entretemento e enriquecemento persoal e cultural.
- Fomentar a execución de actividades relacionadas co desenvolvemento da produción escrita en diferentes soportes así como a procura documental para a elaboración de proxectos de traballo.
- Promover entre os alumnos o uso habitual da biblioteca, de forma que adquiran as ferramentas para manexarse con eficacia nese entorno, comprendan a súa importancia para a aprendizaxe e o goce lector e valoren a importancia de coidar e conservar os libros.
- Propiciar o uso das tecnoloxías de información e a comunicación de xeito que os alumnos aprendan a utilizar e analizar a información que se obtén deles de xeito crítico.
- Apoiar a adquisición das competencias básicas.

Educación Infantil:

- Ler e interpretar pictogramas e imaxes.
- Contar detalles dos contos e memorizar poemas.
- Desenvolver o gusto por escoitar e contar contos.
- Ampliar o vocabulario a través de diferentes textos tradicionais.
- Representar un conto ou algún detalle a través da expresión corporal ou plástica.
- Ordenar secuencialmente as viñetas dun conto.
- Desenvolver a actitude de coidado no manexo dos libros.

1º e 2º nivel de Educación Primaria:

- Espertar o interese e o gusto pola lectura a través de distintos tipos de textos.
- Aumentar a comprensión lectora e o vocabulario do alumno.
- Ser capaz de contar unha historia ou expresar a súa idea principal despois de tela escoitado ou lido.
- Potenciar o emprego da biblioteca de aula.
- Participar en actividades de animación á lectura.
- Visitar semanalmente a biblioteca do centro e ocasionalmente a biblioteca municipal.

3º e 4º nivel de Educación Primaria:

- Mellorar a entoación, velocidade e ritmo na lectura.
- Mellorar a comprensión lectora e aumentar o vocabulario.
- Recoñecer a estrutura dun texto determinado así como a súa idea principal.
- Realizar pequenas composicións escritas.
- Identificar os personaxes principais e secundarios dunha historia.
- Iniciar ao alumno no emprego do dicionario.
- Visitar semanalmente a biblioteca do centro e ocasionalmente a biblioteca municipal.

5º e 6º nivel de Educación Primaria:

- Perfeccionar a entoación, velocidade e ritmo na lectura.
- Mellorar a comprensión lectora e aumentar o vocabulario.
- Distinguir diferentes tipos de textos (narrativo, expositivo, descritivo...)
- Recoñecer o sentido global dun texto e recoñecer as ideas principais e secundarias do mesmo.
- Fomentar o uso do dicionario.
- Realizar composicións escritas sobre determinados temas desenvolvendo a creatividade, a fantasía e a imaxinación.
- Contribuír ao uso crítico do alumnado dos diferentes recursos documentais.
- Visitar semanalmente a biblioteca do centro e ocasionalmente a biblioteca municipal.
- Potenciar a formación de usuarios e a educación documental, de xeito que os nenos e nenas se desenvolvan nas diferentes seccións da biblioteca con autonomía ,que coñezan as posibles fontes documentais, as súas principais características e os diferentes soportes nos que se poden atopar.

5. ORGANIZACIÓN PARA O DESENVOLVEMENTO DO PLAN LECTOR

Para levar a cabo este proxecto lector é necesario levar a cabo un traballo sistemático a diferentes niveis.

A nivel de centro:

- ❖ Planificando nos distintos ciclos e niveis os aspectos que se deben traballar a partir das propostas realizadas polo Equipo de biblioteca e do Claustro.
- ❖ Establecendo criterios unificadores para o desenvolvemento e avaliación da lecto-escritura, a comprensión lectora e a formación literaria.

- ❖ Consensuando criterios para a utilización da biblioteca escolar (horarios, normas de uso, etc) e a “hora de ler”.
- ❖ Programando actividades para a conmemoración de certas datas e divulgar a través de diferentes medios os traballos realizados (taboleiro, blogues, etc.)
- ❖ Buscando mecanismos para unha maior relación con outros sectores, coa finalidade de implicar a toda a comunidade escolar.
- ❖ Realización dun seguimento e avaliación do desenvolvemento do proxecto lector.

A nivel de aula:

- ❖ Establecendo a “hora de ler” cada mañá , despois do recreo –de 12:00 a 12:20 horas.
- ❖ Reservando unha hora por aula para a utilización da biblioteca.
- ❖ Desenvolvendo actividades a partir de todas as áreas ou temas transversais, que impliquen realizar unha busca de información procurando certa variedade tanto no material como nas estratexias empregadas.
- ❖ Programando diversas actividades a partires da lectura (exposicións, concursos...).

A nivel de familias:

- ❖ Fomentando a súa participación en actividades puntuais como conta contos, exposicións, etc.
- ❖ Implicándoas no proceso avaliador do proxecto lector.

A nivel do alumnado:

- ❖ Colaborando na organización e clasificación dos fondos bibliotecarios.
- ❖ Potenciando que sexan os alumnos os que decoren a biblioteca e publiciten as súas actividades coas directrices dos membros do Equipo da biblioteca.
- ❖ Establecendo a figura de axudante de biblioteca entre o alumnado baixo a supervisión da persoa responsable da biblioteca.

A nivel de equipo directivo e Consello Escolar:

- ❖ Organizando os horarios da “hora de ler”.
- ❖ Facilitando unha liberación horaria aos integrantes do equipo da biblioteca sempre que sexa posible.
- ❖ Asignando un orzamento específico para o funcionamento da biblioteca escolar.
- ❖ Establecendo canles de colaboración con outras institucións para a organización de actividades.

A nivel de equipo de biblioteca:

- ❖ Xestionando os fondos da biblioteca (expurgo, catalogación, informatización...)
- ❖ Selección e adquisición de materiais tendo en conta as suxerencias dos mestres.
- ❖ Facilitando os recursos para o desenvolvemento das actividades propostas ao longo do curso.
- ❖ Facendo exposicións temporais de fondos arredor do centro de interese que se estea a traballar.
- ❖ Divulgando os fondos da biblioteca entre a comunidade escolar.
- ❖ Elaboración de actividades para a formación de usuarios.
- ❖ Formación dos axudantes de biblioteca.

6. ACTUACIÓNS QUE COMPRE SINTETIZAR

6.1 Estratexias metodolóxicas.

Principios de actuación didáctica

- Metodoloxía activa. Aprendizaxe por descubrimento.
- Utilización de diferentes tipos de textos.
- Traballo coordinado entre os/as mestres.

- Diversificación de recursos.
- Implicación de todos os sectores da comunidade educativa.
- Alumnado protagonista na xestión e uso da biblioteca.

Principios a seguir como guía na metodoloxía:

- Partir do desenvolvemento cognitivo do neno/a e dos seus coñecementos previos á hora de organizar as actividades.
- Calquera texto pode servir aos nosos intereses.
- Seleccionar textos relacionados co seu entorno máis inmediato: noticias, reportaxes, contos, lendas...
- Seleccionar textos que garden certa conexión tanto con aspectos tratados na clase coma nos coñecementos previos dos alumnos.
- Implicar e interrelacionar a todos os sectores da comunidade educativa , como axentes propios na consecución de bos hábitos lectores.
- Proporcionar aos alumnos/as distintas situacións que supoñan, a través da lectura, unha intensa actividade mental que conduza á reflexión , ao pensamento e ao desenvolvemento da capacidade crítica.
- Realizar un eficiente emprego da lectura como instrumento de aprendizaxe , de investigación e de recreación, que englobe a todas as áreas do currículo.
- Utilización das posibilidades que ofrecen os xogos como medio motivador e dinamizador do proceso.
- A lectura como fonte de fomento da imaxinación e a creatividade dos alumnos.
- Crear un ambiente idóneo onde os alumnos/as se sintan a gusto e familiarizados coas actividades realizadas.
- Uso das TIC.

6.2 Actividades

INFANTIL	
ACTIVIDADE	PERIODICIDADE
Manipulación e manexo de contos	Sistemática
Lectura de contos en grupo. Elaboración dunha lista dos contos lidos: "os contos contados".	Sistemática
Comprensión oral. Preguntas sobre os contos lidos.	Sistemática
Crear e inventar contos.	Puntual
"Lectura equivocada" Lectura de contos cambiando nomes, situacións, finais...	Puntual
Mochila viaxeira.	Puntual
Lectura de imaxes, pictogramas e bits de intelixencia.	Puntual.
Blogue de Educación Infantil.	Puntual
Facer pequenas poesías.	Puntual.
Visita á biblioteca escolar. Coñecer os distintos espazos.	Sistemática
Préstamo semanal de contos.	Sistemática
Conta contos coas familias	Puntual
Realizar actividades plásticas a partir dun conto.	Puntual

1º e 2º Nivel de Educación Primaria	
ACTIVIDADE	PERIODICIDADE
Lectura silenciosa e individual de textos.	Sistemática
Narración de contos e poemas –mestra e alumnos-	Sistemática.
Diario de lecturas. Ficha onde aparecerá o título e o autor dos libros que len.	Sistemática.
Puzle de parágrafos. Conto dividido en partes que deben colocar correctamente.	Puntual.
Fuga de palabras. Completar textos nos que faltan palabras.	Puntual.
Realización de debuxos ou outros traballos plásticos relacionados coas lecturas.	Puntual.
Dramatización de lecturas.	Puntual.
Mochila viaxeira.	Puntual.
Visita á biblioteca para coñecer os distintos espazos e recibir a guía de usuarios.	Sistemática.
Préstamo semanal de libros.	Sistemática.
O xornal e internet. Traballar con noticias.	Puntual.

3º e 4º Nivel de Educación Primaria	
ACTIVIDADE	PERIODICIDADE
Lectura silenciosa e individual de textos.	Sistemática
Lectura compartida en grupo.	Sistemática.
Recomendacións dos libros que máis lle gustaron.	Puntual.
“Ordenamos poemas” .Versos desordenados que deberán colocar no seu lugar ou de non ser posible elaborar poesías disparatadas.	Puntual.
Mochila viaxeira.	Puntual.
Resumos de lecturas feitas.	Puntual.
Elaboración de murais, debuxos ou outros traballos plásticos a partir dunha lectura.	Puntual.
Elaboración de contos.	Puntual.
Visita á biblioteca para coñecer os distintos espazos e recibir a guía de usuarios.	Sistemática.
Préstamo semanal de libros da biblioteca escolar.	Sistemática.

5º y 6º de Educación Primaria

ACTIVIDADE	PERIODICIDADE
Lectura silenciosa e individual de textos.	Sistemática
Lectura compartida en grupo.	Sistemática.
“Eu recomendo” Recomendacións dos libros que máis lle gustaron.	Puntual.
“So o título” Inventar un conto a partir dun título.	Puntual.
“Cómico” Completar os globos de cómics.	Puntual.
Mochila viaxeira.	Puntual.
Traballar con noticias e prensa, tanto escrita como en internet.	Sistemática.
Facer pequenos traballos sobre obras literarias (historia, personaxes...)	Puntual
Elaboración de murais, debuxos ou outros traballos plásticos a partir dunha lectura.	Puntual.
Visita á biblioteca para coñecer os distintos espazos e recibir a guía de usuarios.	Puntual.
Préstamo de libros na biblioteca do centro.	Sistemática
Axudar e guiar aos compañeiros no uso da biblioteca do centro.	Sistemática

6.3 Recursos

Recursos humanos:

- Mestres,-as.
- Alumnos,-as.
- Familias.
- Autores,-as e contacontos.

Recursos materiais:

- Libros de texto das diferentes asignaturas.
- Recursos das bibliotecas de centro.
- Biblioteca de aula.
- Materiais audiovisuais.
- Materiais das TIC.
- Marionetas, títeres, láminas ilustrativas...
- Soportes textuais cotiás: xornais, revistas, catálogos, receitas, blogues...
- Material funxible para a realización de actividades.
- Pictogramas e diferentes sistemas de comunicación.

7. CRITERIOS E PROCEDEMENTOS DE AVALIACIÓN

O propio plan.

O proxecto lector será obxecto dunha avaliación continua, o que vai incidir nunha constante adecuación ás necesidades que vaian xurdindo tanto no alumnado como no profesorado.

Valorarase o cumprimento dos obxectivos e a receptividade da comunidade educativa desenvolvidas en cada ciclo. Verase se foron efectivas e, en función dos resultados, elaborarse o seguinte Plan anual de lectura. Tamén se fará unha valoración do funcionamento do tempo de lectura diario e da hora semanal do uso da biblioteca escolar.

Os recursos humanos, temporais e materiais.

- Aproveitamento dos recursos do centro.
- Mellora dos recursos.
- Grao de implicación do profesorado, das familias e dos axentes externos implicados no desenvolvemento das actuacións propostas.

Os logros do alumnado.

A avaliación do alumno deberá:

- Ser realizada por todo o profesorado dentro da propia área.
- Permitir detectar as dificultades do alumnado e intervir no proceso axustando as axudas ás necesidades detectadas.
- Implicar ao alumnado no propio proceso, dándolle a coñecer os aspectos nos que precisa axuda, aqueles nos que non progresa e as dificultades que debe superar e como ten que superalas.
- Estar integrada na actividade escolar, é dicir, formar parte do proceso de ensino-aprendizaxe.

Criterios de avaliación:

- Ler progresivamente de forma expresiva textos diversos con seguridade, fluidez e precisión.
- Amosar iniciativa e interese pola lectura.
- Comprender textos orais lidos ou contados por outros, extraendo o sentido global da mensaxe.
- Localizar e comprender a información explícita en textos escritos en soporte papel ou dixital.

- Comprender a información de textos escritos e facer deducións, resumos, etc. a partir dos mesmos.
- Interpretar as ideas contidas nos textos escritos, tanto en formato impreso como multimedia, integrándoas nos seus propios esquemas de coñecemento.
- Producir textos orais coherentes e ben organizados.
- Producir textos escritos coherentes e ben estruturados empregando soportes de papel e dixitais.
- Coñecer a biblioteca do centro e a biblioteca municipal.
- Empregar a biblioteca do centro e a de aula con certa autonomía como fonte de información e como lugar que proporciona recursos relacionados coa información e coa lectura por pracer.
- Buscar, localizar e seleccionar información explícita en textos escritos de soportes variados (webs, libros prensa, enciclopedias...) e aplicar esta información aos contextos que o requiran.

Instrumentos de avaliación:

- Observación e rexistro de datos.
- Cuestionarios e entrevistas: para avaliar aspectos xerais, hábitos, actitudes; para valorar coñecementos previos, para valorar o nivel de comprensión despois da lectura...
- Probas específicas: resumos, explicacións orais, probas estándar de eficacia lectora...
- Enquisas a mestres e alumnos para coñecer o nivel de satisfacción dos mesmos en canto ás actividades realizadas.